

***Промяна в ЕСТЕ след 2020 г. -
предизвикателства и иновации.
Правила и процедури за прилагане.***

**Семинар: Изменения в законодателството в областта на
околната среда и Европейската система за търговия с емисии**

29 ноември

София

***Детелина Петрова
Държавен експерт, Дирекция „ПИК“
МОСВ***

Дългосрочни цели за намаляване на ЕПГ

➤ **Споразумението от Париж от 2015 г.**

Milestone за дългосрочните цели по климата – ограничаване на покачването на глобалната средна температура далеч под 2°C в сравнение с преиндустриалните стойности с усилия за ограничаването ѝ до 1,5°C

➤ **Директива 2003/87/ЕО**

Реформирана СТЕ – основен инструмент за постигане на обвързваща цел на ЕС до 2030 г. от най-малко - 40 % спрямо равнищата от 1990 г., като секторите в ЕСТЕ трябва да намалят емисиите си с 43% в сравнение с 2005 г.

Директива 2003/87/ЕО - Реформирана СТЕ в IV-та Фаза

- насърчава намаляването на емисиите на парникови газове по разходно ефективен и икономически ефикасен начин.
- цели ограничаване на парниковите газове от енергоемки промишлени отрасли, производители на електроенергия и авиокомпани
- допринася за справяне с излишъка от квоти на пазара на въглерод
- стимулира иновациите в областта на нисковъглеродните технологии и тяхното използване

Инвестиционни приоритети в реформираната СТЕ – разходо-ефективен и конкурентоспособен преход към нисковъглеродна икономика

- подобряване на енергийната ефективност
- модернизация на енергийните мрежи, вкл. тръбите за топлофикация и мрежите за пренос на електроенергия
- справедлив преход – пренасочване, преквалификация, образование
- повишаване на енергийната ефективност в транспорт, сгради, селско стопанство и отпадъци

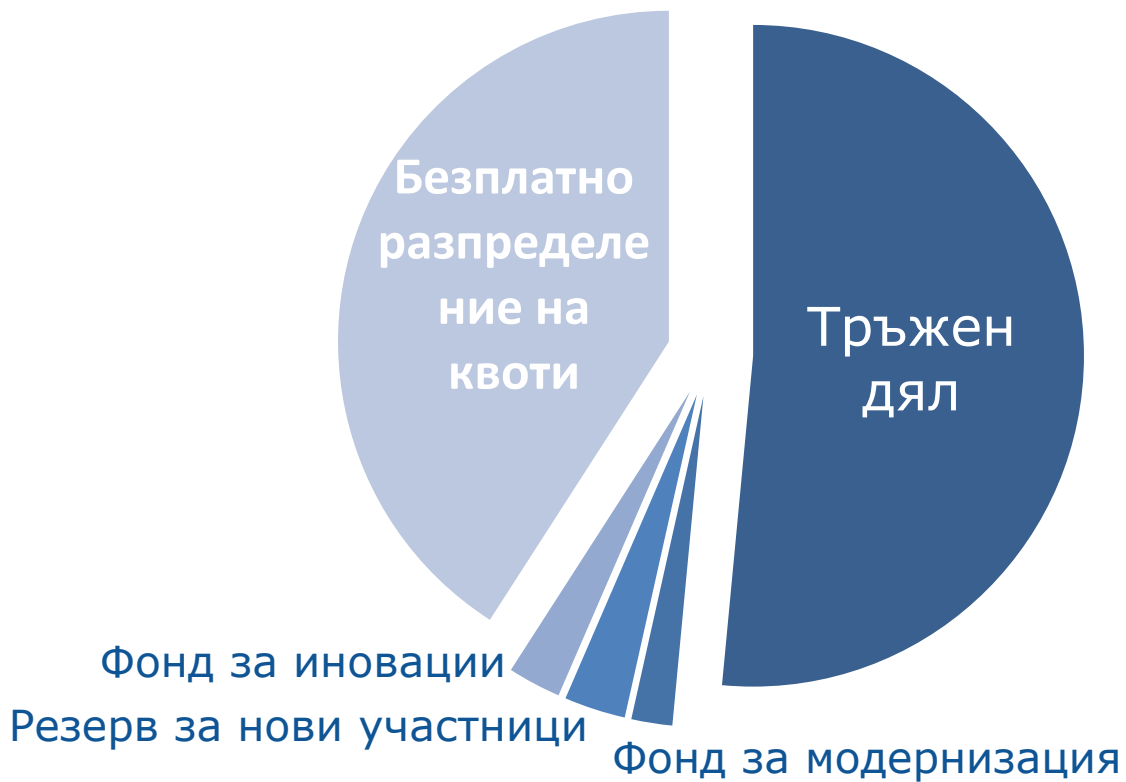

Инвестиционни приоритети в реформираната СТЕ - разходо-ефективен и конкурентоспособен преход към нисковъглеродна икономика

- увеличаване на междусистемните връзки
- производство и използване на електроенергия от възобновяеми източници
- подпомагане на инсталации за производство на електроенергия с цел модернизация, диверсификация и устойчива трансформация на енергийния сектор

Структурата на Реформирана СТЕ в IV-та Фаза

Промени в линейния коефициент и тържния дял

- 2,2 % линеен коефициент на намаление на квотите от 2021 г.
- 57 % тържен дял на квоти (вклю. 2% за Фонд за модернизация)
 - 90% за разпределение на база на верифицирани емисии
 - 10% за механизъм за солидарност, растеж и между системни връзки (вклю. и България)
- 43 % безплатно разпределение на квоти

Безплатно разпределение на КВОТИ

Показатели за специфични емисии и нива на активност

- Запазват се действащите **54 показателя за специфични емисии** или т.нар. бенчмарк въз основа на периода 2007-2008г., като нива им са актуализирани с оглед отчитане на технологичния прогрес при инсталациите и избягване на незаслужени печалби
- Разпределяните квоти ще са по-добре обвързани с промяната в нивата на активност
- Преразглеждане на всеки 5 години: **за периода 2021-2025г.** на базата на нивата на активност за 2016-2017г. и за **периода 2026-2030г.** съответно за 2021-2022г.
- 3% от обема на търговете може да се използва, ако е необходимо да се увеличи безплатно разпределение на квоти

Риск от изтичане на въглерод

- Сектори, изложени на значителен риск от изтичане на въглерод: 100% безплатно разпределение на квоти:
[емисионна интензивност] * [интензитета на търговията] >0,2;
- По-малко изложените сектори: 30% безплатно разпределение на квоти, които ще са преустановени след 2026 г. до 2030 г.
- Списък с изтичане на въглерод валиден за 10 години
- Принцип: количествена оценка
 - въз основа на интензитета на търговията, умножен по интензитета на емисиите (праг: 0,2)
- Качествена и аналитична оценка (оценка на второ ниво) като се използват данни за периода 2014-2016 г.
 - за сектори между 0,15 и 0,2 и ограничен брой подсектори (Prodcom)

Резерв за нови участници (NER)

- остатъчното количество от неразпределените безплатно квоти от фаза 3 (2013-2020 г.), както и 200 млн. квоти от Резерва за пазарна стабилност;
- Не се допуска безплатно разпределение на квоти за произведена от нови участници електроенергия.

Компенсации на непреките разходи

- непреките разходи, които се появяват в резултат от **прехвърлянето на разходи за намаляване на емисиите в цената на електроенергията;**
- в съответствие с правилата **за държавна помощ;**
- **не повече от 25% от приходите от търгове на квоти;**
- има изискване за докладване и прозрачност от 2018 г.

Безплатно предоставяне на квоти за модернизация на енергийния сектор - дерогацията по чл. 10в

- Ограничена е **до 40% от общия дял на тържните квоти на ДЧ**;
- 40% могат да бъдат повишени до **60% за ДЧ**, които получават **допълнителни квоти за солидарност и растеж /в т.ч. и България/**;
- **Финансират се до 70% от размера на инвестицията, останалата част се набавя от частноправни субекти**;
- Въведен е **праг от 12,5 млн. евро**, който определя и съответната процедура;
- Срок на действие на дерогацията е **31 декември 2030 г.**

Финансови механизми

ФОНД ЗА МОДЕРНИЗАЦИЯ

- Подкрепяните инвестиции са в съответствие с целите на законодателството на ЕС и на Парижкото споразумение
- 2% от тържните квоти на ЕС, от които **5,84% за България**
- Не финансира съоръжения за производство на енергия, които използват твърди изкопаеми горива, с изключение на ефективни и устойчиви топлофикационни мрежи /дерогация за България и Румъния/
- Най-малко 70% се използват за приоритетни инвестиции, определени в Директивата за СТЕ
- Структура - ДЧ, Инвестиционен комитет, ЕИБ

**Допълнителни
квоти за
солидарност и
растеж**

*Опция за захранване
на портфолиото във
Фонда -
по преценка на ДЧ*

**Остатък от квоти
по дерогацията
по чл. 10в**

**Портфолио
във
Фонда за
модернизация**

ФОНД ЗА ИНОВАЦИИ

- 400 млн. квоти – от тях 325 млн. са от безплатното разпределение, 75 млн. е от тръжни квоти; това количество се допълва с 50 млн. квоти от Резерва за стабилност на пазара;
- ще бъдат финансирани проекти за нисковъглеродно технологии, улавяне и съхранение на въглерод (CCS), ВЕИ;
- достъп до финансиране от фонда ще имат всички ДЧ, в т.ч. и България;
- ще бъдат финансирани 60% от стойността на проектите;
- фондът ще дава еднакви възможности за финансиране и достъп на всички оператори;
- критериите ще бъдат разработени във вторичното законодателство

Прилагане

Очакват се 5 правни актове относно правилата за безплатни разпределения:

- Делегиран акт на списъка за изтичане на въглерод 2021-2030;
- Делегиран акт относно общите правила за безплатни квоти;
- Прилагащ акт за „бенчмарк“ стойностите за периода 2021-2025;
- Прилагащ акт за корекции в разпределението поради промени в равнището на активност;
- Решение NIMs 2021-2025

Планирани са следните ръководни документи:

- GD1: Общо ръководство за методологията на разпределение
- GD2: Методология на разпределение на ниво инсталация
- GD3: Събиране на данни
- GD4: Верификация
- GD5: Мониторинг и докладване
- GD6: Трансгранични топлинни потоци
- GD7: Нови участници
- GD8: отпадъчни газове
- GD9: Ръководство за секторни специфики
- GD10: Сливания и разделяния

Срокове

- **до 30 септември 2019 г.** се представя списък на инсталациите, попадащи в обхвата на настоящата директива за петгодишния период, започващ на 1 януари 2021 г. Безплатно разпределяне на квоти може да се прави само за инсталации, за които е подадена такава информация
- **до 9 октомври 2019 г.** ДЧ трябва да въвежда в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива

Благодаря за вниманието!

Детелина Петрова - държавен експерт
Дирекция "Политика по изменение на климата"
Отдел „Прилагане на европейската политика по
изменение на климата”

Министерство на околната среда и водите

Телефон: +359 / 2/940 61 44

Електронна поща: dpetrova@moev.government.bg